

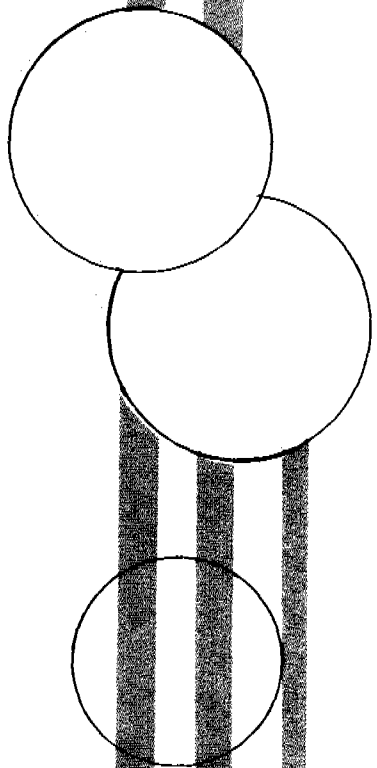
Handwritten signature or initials in the top left corner.

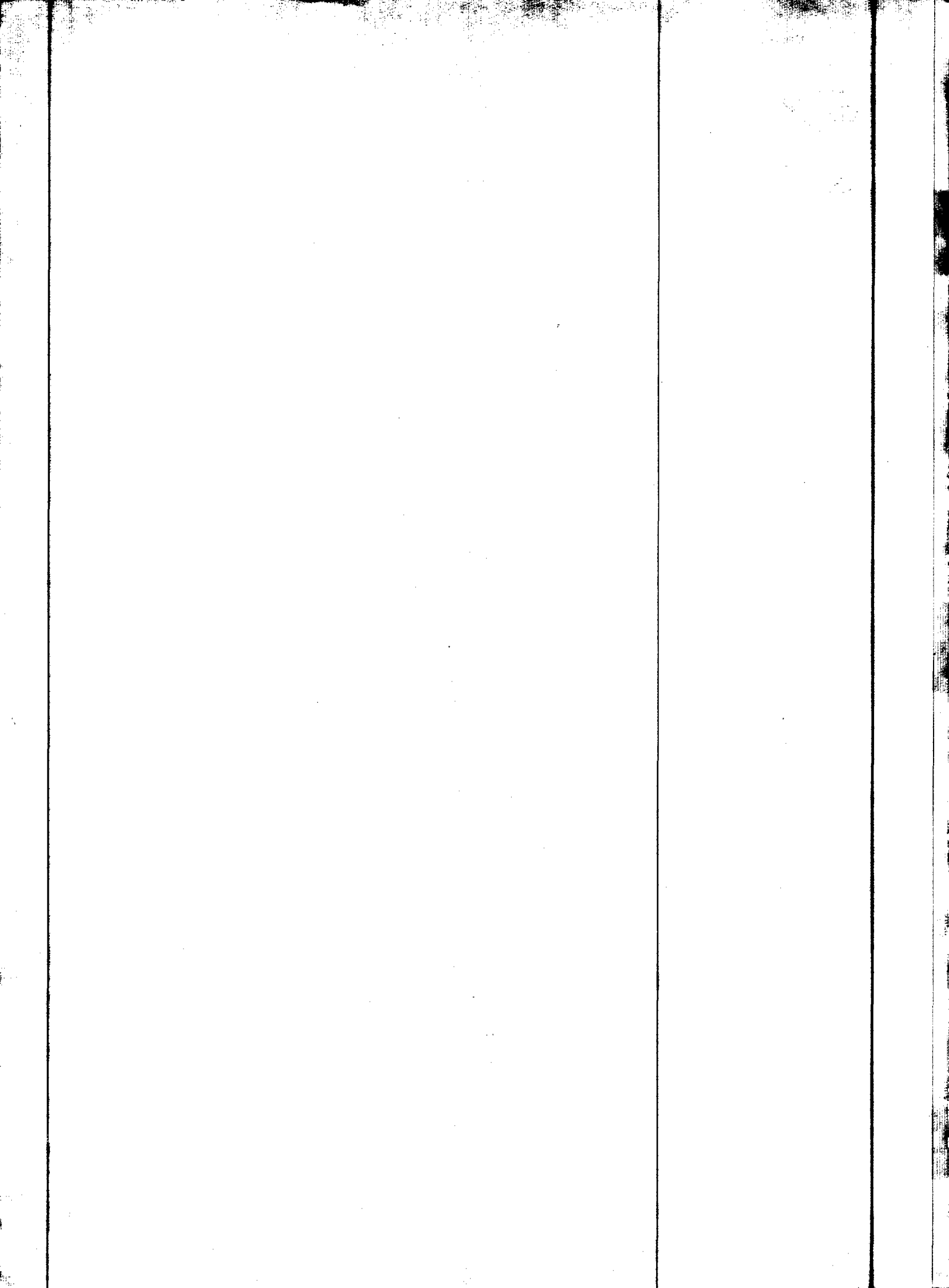
แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ฉบับที่ ๖

(พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔)

ทบวงมหาวิทยาลัย

คำนำ

โดยที่ระบบบริหารการศึกษาของประเทศอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานและหลายสังกัด การจัดทำแผนพัฒนาอุดมศึกษาในส่วนของทบวงมหาวิทยาลัย ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520 มาตรา 4(1) ซึ่งได้กำหนดให้ทบวงมหาวิทยาลัยมีภารกิจในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้วยเหตุนี้ ทบวงมหาวิทยาลัย จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) นี้ขึ้น เป็นงานต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับก่อน ๆ ครอบคลุมทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

การดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เริ่มจากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ขึ้น เพื่อทำหน้าที่เตรียมการและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับต่าง ๆ สำหรับระดับอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการวางแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มที่ 3 และคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลับกรองแผนงาน/โครงการสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยขึ้นมาคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่กลับกรองแผนงาน/โครงการและจัดทำร่างแผนนี้

ท้ายสุดนี้ ทบวงมหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารนี้จะเป็นแนวทางในการดำเนินการแก่มหาวิทยาลัย/สถาบัน และจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารการศึกษา นักการศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

One S. S. S.

(นายอาทร ขนเห็นชอบ)

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

4 มีนาคม 2529

ทบวงมหาวิทยาลัย

กองแผนงาน

โทร. 2458182, 2458239

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 การประเมินสัมฤทธิผลด้านนโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 5 ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2529	5
บทที่ 3 วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย ของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	11
บทที่ 4 มาตรการในการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนพัฒนาการศึกษา.....	15
บทที่ 5 โครงสร้างของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และการดำเนินงานในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	18
5.1 แผนงานบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	40
5.2 แผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	41
5.3 แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	72
5.4 แผนงานส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรม.....	73
5.5 แผนงานวิจัยระดับอุดมศึกษา.....	73
5.6 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคม.....	74
5.7 แผนงานกิจการนิสิตนักศึกษา.....	74
บทที่ 6 เป้าหมายการรับนิสิตนักศึกษาและการผลิตบัณฑิตในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	75
บทที่ 7 ค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	81
บทที่ 8 โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	173
บทที่ 9 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอุดมศึกษา.....	177
บทที่ 10 บทสรุป.....	179

ภาคผนวก

- ภาคผนวกที่ 1 สรุปข้อมูลจำนวนนักศึกษารับเข้าใหม่จำนวนรวม และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชน ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)
- ภาคผนวกที่ 2 ข้อมูลจำนวนนักศึกษา จำแนกตามชั้น ปี สาขาวิชา และระดับการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชน ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

บัญชีตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนนิสิตนักศึกษารับเข้าใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาในระบบจำกัดรับในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	75
ตารางที่ 2	จำนวนนักศึกษารับเข้าใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาในระบบไม่จำกัดรับในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	77
ตารางที่ 3	จำนวนนักศึกษารับเข้าใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	79
ตารางที่ 4	จำนวนนิสิตนักศึกษารวมทั้งสิ้นของสถาบันอุดมศึกษาในระบบจำกัดรับในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	81
ตารางที่ 5	จำนวนนักศึกษารวมทั้งสิ้นของสถาบันอุดมศึกษาในระบบไม่จำกัดรับในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	81
ตารางที่ 6	จำนวนนักศึกษารวมทั้งสิ้นของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	82
ตารางที่ 7	เป้าหมายจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระบบจำกัดรับ จำแนกตามสาขาวิชา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	84
ตารางที่ 8	เป้าหมายจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระบบไม่จำกัดรับ จำแนกตามสาขาวิชา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	85
ตารางที่ 9	เป้าหมายจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	86
ตารางที่ 10	ค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามแผนงาน ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	82
ตารางที่ 11	ค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัย/สถาบัน ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	88
ตารางที่ 12	งบประมาณจำแนกตามประเภทโครงการในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	89
ตารางที่ 13	ค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินงานโครงการใหม่ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	100
ตารางที่ 14	ค่าใช้จ่ายโครงการใหม่ จำแนกเป็นรายมหาวิทยาลัย/สถาบัน ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	101

ตารางที่ 32	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2533.....	120
ตารางที่ 33	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2534.....	121
ตารางที่ 34	ค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามลักษณะ โครงการและประเภทงบประมาณ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	122
ตารางที่ 35	ค่าใช้จ่ายของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	123
ตารางที่ 36	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	124
ตารางที่ 37	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	125
ตารางที่ 38	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	126
ตารางที่ 39	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	127
ตารางที่ 40	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยมหิดล ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	128
ตารางที่ 41	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	129
ตารางที่ 42	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	130
ตารางที่ 43	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยศิลปากร ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	131
ตารางที่ 44	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	132
ตารางที่ 45	ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	133
ตารางที่ 46	ค่าใช้จ่ายของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	134
ตารางที่ 47	ค่าใช้จ่ายของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	135

ตารางที่ 48	ค่าใช้จ่ายของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	136
ตารางที่ 49	ค่าใช้จ่ายของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในช่วง แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	137
ตารางที่ 50	ค่าใช้จ่ายของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	138
ตารางที่ 51	ค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับโครงการเดิม ในช่วง แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	139
ตารางที่ 52	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบดำเนินการโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	140
ตารางที่ 53	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบดำเนินการโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2530.....	141
ตารางที่ 54	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบดำเนินการโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2531.....	142
ตารางที่ 55	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบดำเนินการโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2532.....	143
ตารางที่ 56	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบดำเนินการโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2533.....	144
ตารางที่ 57	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบดำเนินการโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2534.....	145
ตารางที่ 58	ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในช่วง แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	146
ตารางที่ 59	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	147
ตารางที่ 60	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2530.....	148
ตารางที่ 61	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2531.....	149
ตารางที่ 62	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2532.....	150
ตารางที่ 63	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2533.....	151
ตารางที่ 64	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนโครงการต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2534.....	152

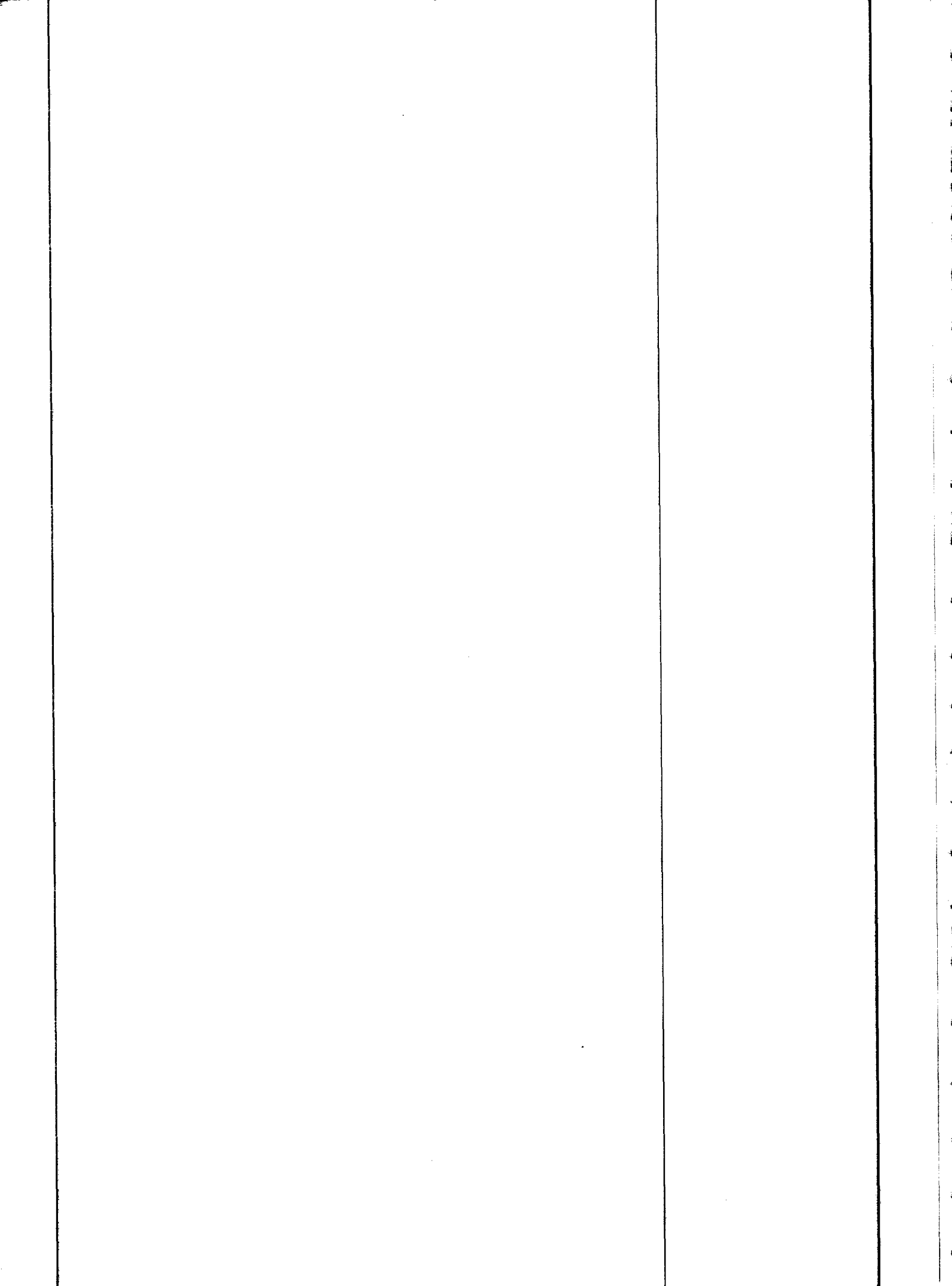

ตารางที่ 82	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนโครงการใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2533.....	170
ตารางที่ 83	ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบลงทุนโครงการใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2534.....	171

บัญชีแผนภูมิ

		หน้า
แผนภูมิที่ 1	โครงสร้างของทบวงมหาวิทยาลัย.....	19
แผนภูมิที่ 2	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	20-22
แผนภูมิที่ 3	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	23
แผนภูมิที่ 4	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	24-25
แผนภูมิที่ 5	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	26
แผนภูมิที่ 6	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	27
แผนภูมิที่ 7	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยมหิดล.....	28-29
แผนภูมิที่ 8	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	30
แผนภูมิที่ 9	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยศิลปากร.....	31
แผนภูมิที่ 10	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	32
แผนภูมิที่ 11	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.....	33
แผนภูมิที่ 12	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.....	34
แผนภูมิที่ 13	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.....	35
แผนภูมิที่ 14	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.....	36
แผนภูมิที่ 15	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.....	37
แผนภูมิที่ 16	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร- ลาดกระบัง.....	38
แผนภูมิที่ 17	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.....	39
แผนภูมิที่ 18	เป้าหมายจำนวนนักศึกษารับเข้าใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาในระบบจำกัดรับ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	76
แผนภูมิที่ 19	เป้าหมายจำนวนนักศึกษารับเข้าใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาในระบบไม่จำกัดรับ ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	77
แผนภูมิที่ 20	เป้าหมายจำนวนนักศึกษารับเข้าใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในช่วง แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	80
แผนภูมิที่ 21	เปรียบเทียบจำนวนรวมนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	83

แผนภูมิที่ 22	ค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกเป็นรายปี ในช่วง แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	93
แผนภูมิที่ 23	เปรียบเทียบเป้าหมายค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม ลักษณะโครงการในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	94
แผนภูมิที่ 24	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามแผนงาน ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	95
แผนภูมิที่ 25	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย/สถาบัน จำแนกเป็นรายปี ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	97
แผนภูมิที่ 26	เปรียบเทียบงบดำเนินการและงบลงทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัย/สถาบัน ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).....	98

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

บทที่ 1 บทนำ

แผนพัฒนาการศึกษาของประเทศและแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระยะที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือระยะแรก (พ.ศ. 2504-2506) เป็นการรวบรวมโครงการของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยเน้นหนักในด้านการเร่งรัดพัฒนาพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ เป็นสำคัญ จึงมิได้เน้นในด้านการพัฒนาการศึกษา แต่เมื่อได้มีการดำเนินการตามแผนฯ ในระยะแรก (พ.ศ. 2504-2506) นั้น พบว่า ประเทศไทยยังขาดผู้มีความรู้ระดับกลาง เช่น ช่างเทคนิคต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ส่วนในระดับอุดมศึกษานั้นยังขาดแคลนกำลังคนในสาขาวิชา วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ จึงได้มีการศึกษาและสำรวจความต้องการกำลังคนเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศในระยะ 15 ปี ข้างหน้า (พ.ศ. 2509-2524) เพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศในด้านกำลังคน ดังนั้นในระยะที่สองของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2507-2509) จึงได้มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาขึ้น โดยเน้นการพัฒนาในระดับเบื้องต้น อันเป็นการศึกษาภาคบังคับให้กับประชาชน และจัดแนวทางการศึกษาระดับอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศในด้านกำลังคน โดยคำนึงถึงผลในระยะ 15 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2509-2524) สำหรับด้านการอุดมศึกษานั้น มีนโยบายที่จะส่งเสริมให้สามารถผลิตนักศึกษาในอาชีพแขนงต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนั้น ยังมีนโยบายจะขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปยังส่วนภูมิภาคต่าง ๆ โดยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในภาคต่าง ๆ ขึ้น โดยตั้งแผนกวิชาและวางหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการในส่วนภูมิกษานั้น ๆ

ต่อมาในช่วงของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514) ได้มีการพิจารณาและวางแผนพัฒนาด้านสังคม เช่น การศึกษา การอนามัย การสาธารณสุขด้านแรงงาน การปกครอง เป็นต้น แต่ยังคงเน้นหนักในด้านการสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 และได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาการอุดมศึกษาไว้ดังนี้ “ขยายการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเน้นสาขาวิชาต่าง ๆ ลดหล่น ไปตามความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ความต้องการ

กำลังคนระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่คิดว่าสำคัญ เช่น สาขาวิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ แพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น รัฐจะสนับสนุนในการยกระดับมาตรฐานการอุดมศึกษา ส่งเสริมให้มีการวิจัยและสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยได้มีโอกาสให้บริการทางวิชาการแก่สังคมมากขึ้น เพื่อที่จะให้บริการนี้กระจายไปได้ทั่วประเทศ.....”

ใน พ.ศ. 2514 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) เพื่อทำหน้าที่วางแผนพัฒนาการศึกษาของประเทศ ซึ่งตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 นี้ เน้นหนักในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับและประเภท โดยการปรับปรุงคุณภาพและขยายการศึกษาแต่ละระดับ พร้อมทั้งมุ่งแก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ ให้ดีขึ้น และเหมาะสมตามหลักการพัฒนากำลังคนของประเทศ สำหรับด้านการอุดมศึกษานั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตกำลังคนระดับสูงให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยการขยายการผลิตในกลุ่มสาขาวิชาที่จำเป็นต่อการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เช่น วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และแพทยศาสตร์ ในอัตราที่สูงกว่าสาขาอื่น ๆ นอกจากนี้ยังได้เน้นในเรื่องคุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตออกมาให้เป็นผู้มีปัญญารอบรู้ในวิทยาการพื้นฐาน มี คุณธรรม จริยธรรม ที่จะนำไปเป็นพลังให้รู้จักคิดวิจิจัย ฝ่าใจหาความรู้ใหม่ และพร้อมที่จะเผชิญและนำสังคมในอนาคตได้

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการศึกษาไว้ว่าจะพัฒนาการศึกษาทุกระดับและประเภทให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงของประเทศ และให้สนองความต้องการขั้นพื้นฐานทางสังคมและการพัฒนาประเทศ โดยให้การศึกษามีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของพลเมืองไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาตลอดมา ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ขยายการศึกษาระดับนี้ไปยังส่วนภูมิภาคต่าง ๆ สนับสนุนและส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในการพัฒนาอาจารย์ ทำการวิจัย ปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน ให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อผลิตกำลังคนให้สามารถออกไปทำงานรับใช้สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนั้นยังมีนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่อื่น ๆ เพื่อประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 5 ที่ผ่านมา พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการที่จะต้องดำเนินการหามาตรการแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่

1. ปัญหาด้านการกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา

1.1 การจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในส่วนภูมิภาคและการให้โควตาพิเศษสำหรับนักศึกษาในภูมิกษานั้น ๆ พบว่าจำนวนผู้ได้รับโอกาสในการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศส่วนใหญ่ยังเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางและกรุงเทพมหานคร สาเหตุประการสำคัญประการหนึ่งเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และนอกจากนี้ได้รับผลต่อเนื่องมาจากความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาของการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษามาด้วย

1.2 สัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมยังต่ำมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะอาชีพค้าขาย เจ้าของกิจการ และอาชีพรับราชการ

1.3 การคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษา โดยวิธีสอบคัดเลือกร่วมซึ่งเน้นเฉพาะสัมฤทธิ์ผลจากการสอบคัดเลือก ทำให้บางคณะวิชาต้องรับนักศึกษาที่ไม่มีความสนใจในสาขาวิชานั้นอย่างแท้จริงเข้าศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากผู้ที่สอบคัดเลือกได้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี

2. ปัญหาด้านการมีงานทำของบัณฑิต

2.1 การที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มุ่งจะพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบ จึงได้มีการเปิดสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและซ้ำซ้อนกัน ประกอบกับนโยบายของรัฐที่ให้ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการเพิ่มการรับนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิดขึ้น ทำให้มีจำนวนบัณฑิตว่างงานเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะบัณฑิตจากสาขาวิชานิติศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

2.2 การที่สถาบันอุดมศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีจำนวนนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากส่วนกลางโดยเฉพาะจากกรุงเทพมหานคร เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วส่วนใหญ่จึงมุ่งเข้าหางานทำในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาแม้จากสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคมุ่งเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่ ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศยังอยู่ส่วนกลาง และการกระจายความเจริญเติบโตไปยังส่วนภูมิภาคยังไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

2.3 ข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทำให้สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถจัดหลักสูตรหรือเพิ่มปริมาณการรับนักศึกษาในสาขาวิชาที่มีความต้องการกำลังคนสูง แต่ยังคงขาดแคลนได้ทันกับความต้องการ

3. ปัญหาด้านการปรับปรุงคุณภาพ

3.1 การขาดแคลนอาจารย์ประจำ และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านและความไม่เสมอภาคของบุคลากรในสายต่าง ๆ เช่น บางสถาบันต้องใช้อาจารย์ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยทางวิชาการด้านการวางแผน และธุรการ เป็นต้น ทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ด้านการสอนและการดำเนินงานด้านบริหารไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาค อาจารย์และบุคลากรต่าง ๆ มักขอย้ายเข้าสู่ส่วนกลางเมื่อมีโอกาส ทำให้สถาบันอุดมศึกษาภูมิภาคไม่สามารถพัฒนาได้เท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยในส่วนกลาง

3.2 หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ มุ่งเน้นวิชาชีพเฉพาะ แต่มิได้ให้ความสำคัญในด้านกระบวนการประกอบอาชีพ การสร้างงาน และการแนะแนวอาชีพในระหว่างศึกษาอย่างพอเพียง ทำให้บัณฑิตส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาอาศัยการทำงานในภาคราชการและภาคเอกชนซึ่งมีอยู่จำกัด อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีกฎเกณฑ์บังคับเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จึงไม่สะดวกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมตามที่เห็นสมควร

3.3 ขาดความคล่องตัวในการบริหารและประสานงานทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เนื่องจาก การดำเนินงานต่าง ๆ ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบราชการมากเกินไป

4. ปัญหาค้ำงบประมาณ

4.1 การบริหารงบประมาณในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐยังไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากถูกควบคุมโดยหลายหน่วยงาน และมีระเบียบมากมายทำให้การเบิกจ่ายเงินไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

4.2 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐดำเนินงานโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเป็นส่วนใหญ่งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรนี้ต้องใช้จ่าย เพื่อประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนเป็นสำคัญจึงไม่สามารถจัดสวัสดิการเพื่อเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรได้เท่าที่ควร และนอกจากนี้งบประมาณที่ได้รับยังไม่เป็นไปตามที่แผนกำหนดไว้ ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามโครงการได้อย่างสมบูรณ์เท่าที่ควร

4.3 อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาที่จัดเก็บจากนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐยังต่ำกว่าค่าใช้จ่ายจริงมาก ทำให้รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในระดับนี้มาก แต่ส่วนใหญ่เป็นการจัดสรรเพื่อการดำเนินงานโครงการเดิม สำหรับโครงการใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หรือจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมนั้นมักจะไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร

4.4 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเงิน การยกเว้นภาษีที่ดิน/อาคาร ตลอดจนการผ่อนปรนกฎข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้เอกชนร่วมรับภาระในการจัดการศึกษา

5. ปัญหาด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคมและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

5.1 สถาบันอุดมศึกษาขาดองค์รกรกลางในการประสานงานและกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการบริการทางวิชาการแก่สังคมและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทำให้การปฏิบัติการดังกล่าว ทำในลักษณะต่างคนต่างทำตามความพร้อม มิได้ประสานงานกันเท่าที่ควร

5.2 นโยบายในการพิจารณาความดีความชอบ มิได้ให้ความสำคัญแก่งานการบริการทางวิชาการแก่สังคม และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ทำให้อาจารย์ไม่พอเต็มใจอุทิศเวลาเข้าร่วมงานดังกล่าว

บทที่ 2

การประเมินสัมฤทธิ์ผลด้านนโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

จากรายงานการประเมินผลสภาพการจัดการศึกษาและประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ข้อมูลที่รวบรวมไว้เป็นข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2525 และ 2526 แต่เพื่อให้การประเมินสัมฤทธิ์ผลด้านนโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) นี้สมบูรณ์ ทบวงมหาวิทยาลัยได้เพิ่มเติมข้อมูลล่าสุดเท่าที่หาได้ในบางเรื่อง ซึ่งสรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1. ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของการอุดมศึกษาให้สูงขึ้น โดยเน้นการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพ การสอนของคณาจารย์ ส่งเสริมการแต่งตำราภาษาไทย การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อจัดการศึกษาและวิจัยให้เพียงพอ และการปรับปรุงระบบบริหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้คือ

1.1 การยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการสอนของอาจารย์

ตามนโยบายข้อนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะพัฒนาอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และสถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยให้มีคุณวุฒิส่งขึ้นจากเดิมที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 4 คือ กำหนดสัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ประจำ ปริญญาเอก โท ตรี เท่ากับ 2.0 : 5.5 : 2.5 มาเป็น 2.5 : 5.5 : 2.0

จากข้อมูลพบว่า สัดส่วนรวมของอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยของรัฐในปีการศึกษา 2528 มีสัดส่วนคุณวุฒิปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 2.01 : 6.17 : 1.82 แสดงว่าสัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ประจำระดับปริญญาเอกยังต่ำกว่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 อยู่ โดยมีคุณวุฒิอาจารย์ระดับปริญญาโทเกินเป้าหมาย

อนึ่ง สถาบันการศึกษาเอกชนส่วนใหญ่แก้ปัญหาขาดอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิระดับสูง โดยการเชิญอาจารย์พิเศษมาสอน

เมื่อพิจารณาเทียบสัดส่วนตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ประจำซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์แสดงให้เห็นคุณภาพของอาจารย์และการผลิตงานทางวิชาการ พบว่า ในปี พ.ศ. 2528 อาจารย์ส่วนใหญ่ยังอยู่ในตำแหน่งอาจารย์ ซึ่งเป็นตำแหน่งทางวิชาการระดับต้น รองลงมาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ แต่มีแนวโน้มแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ที่อยู่ในตำแหน่งทางวิชาการระดับสูงมีมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2525 อาจารย์ที่อยู่ในตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ มีเท่ากับร้อยละ 56.7, 31.3, 10.1 และ 1.9 ในปี พ.ศ. 2526 มีเท่ากับร้อยละ 52.9, 32.7, 12.4 และ 2.0 และปีการศึกษา 2527 มีเท่ากับร้อยละ 50.03, 33.55, 14.42 และ 2.01 ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2528 มหาวิทยาลัย/สถาบันที่มีศาสตราจารย์และ

รองศาสตราจารย์อยู่ในสัดส่วนมากที่สุด คือ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีเท่ากับร้อยละ 5.92 และ 23.03 รองลงมา คือ มหิดล มีเท่ากับร้อยละ 4.74 และ 20.22 และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีเท่ากับร้อยละ 4.08 และ 26.83

1.2 การพัฒนาการเรียนการสอน

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ตั้งเป้าหมายที่จะเพิ่มมาตรการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยจะจัดให้มีการฝึกอบรมผู้สอนสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงเทคนิค วิธีการ และเผยแพร่เทคโนโลยีการสอนใหม่ ๆ แก่อาจารย์ประจำ เพื่อประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้แก่นิสิตนักศึกษา และการคิดค้นนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ มุ่งพัฒนาการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เร่งระดมทรัพยากรจากภายนอกมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาให้มากที่สุด เช่น จัดให้มีโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ทั้งภายในและต่างประเทศ โครงการฝึกอบรม โครงการพัฒนาห้องสมุด โครงการส่งเสริมการแต่งตำราภาษาไทย เป็นต้น

1.3 การส่งเสริมการแต่งตำราภาษาไทย

มหาวิทยาลัยและสถาบันทุกแห่งได้กำหนดให้ตำราที่อาจารย์ของสถาบันแต่งขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอนเป็นผลงานทางวิชาการ สามารถนำเสนอเพื่อขอรับหรือขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งเดือนอันดับเงินเดือนให้สูงขึ้นได้ตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยและกฎเกณฑ์ในแต่ละมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ทบวงมหาวิทยาลัยยังได้ออกระเบียบทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยการให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการด้วยการเขียนตำราทางวิชาการหรือด้วยการวิจัย มีกำหนดระยะเวลาประมาณ 1 ปี โดยถือว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติงาน มีสิทธิได้รับเงินเดือนและได้รับการพิจารณาความดีความชอบตามปกติ

1.4 การปรับปรุงระบบบริหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

นโยบายข้อนี้ยังไม่มียอดแสดงให้เห็นว่ามี การปรับปรุงระบบบริหารโดยส่วนรวม หรือปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารมหาวิทยาลัยและสถาบัน แต่มีข้อมูลของการปรับปรุงในลักษณะการขยายหน่วยงานเดิมหรือจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ เท่าที่มีข้อมูลในปี พ.ศ. 2525 และ 2526 แยกกล่าวได้ดังนี้คือ

1.4.1 การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนทั้งสิ้น 42 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานทางด้านบริหาร 3 หน่วยงาน หน่วยงานทางด้านบริการวิชาการ 7 หน่วยงาน หน่วยงานทางด้านวิชาการ 32 หน่วยงาน

1.4.2 การปรับปรุงและขยายหน่วยงานเดิม มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้มีการปรับปรุงขยายหน่วยงานระดับต่าง ๆ ของตนเองเพื่อทำให้การดำเนินการกิจการในการให้การศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หน่วยงานที่มีการปรับปรุงและขยายงานส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานทางด้านวิชาการ 10 หน่วยงาน และหน่วยงานบริหาร 5 หน่วยงาน

2. ปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้มีความสมดุลระหว่างภาคทฤษฎีและประสบการณ์ภาคปฏิบัติ รวมทั้งควรจัดให้มีหลักสูตรระยะสั้น ระยะยาว ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้การอุดมศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ดียิ่งขึ้น

2.1 การปรับปรุงหลักสูตร

ในปี 2525-2528 ได้มีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางด้านวิชาการตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนให้เหมาะสมกับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นต้น หลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงมีอย่างน้อย 130 หลักสูตร

2.2 การจัดหลักสูตรระยะสั้นหรือระยะยาวเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม

การดำเนินการตามนโยบายในข้อนี้ยังไม่มีตัวเลขที่บ่งชี้ชัดเจน แต่ถ้าพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับงานบริการทางวิชาการที่สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ดำเนินการไปในช่วง พ.ศ. 2525-2528 ก็อาจกล่าวได้ว่า ได้มีการดำเนินงานตามนโยบายข้อนี้ในลักษณะการให้คำปรึกษา แนะนำ เขียนบทความ บรรยาย อภิปราย จัดนิทรรศการ จัดรายการวิทยุ โทรทัศน์ในด้านต่าง ๆ เช่น ทางด้านแพทยศาสตร์และสาธารณสุข วิศวกรรมศาสตร์ เกษตรกรรมป่าไม้และการประมง เป็นต้น

3. จัดวางมาตรการที่จะประกันความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาควบคู่กับการขยายการผลิตบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาการ และวิชาชีพที่มีความต้องการกำลังคนสูง และยังมีขีดความสามารถโดยเฉพะอย่างยิ่งบุคลากรทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข

3.1 การขยายการผลิตบัณฑิตในกลุ่มสาขาวิชาการและวิชาชีพที่มีความต้องการกำลังคนสูง

เฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2525-2526 ได้มีการเปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น 94 สาขาวิชา โดยเปิดสอนใน พ.ศ. 2525 จำนวน 41 สาขาวิชา เปิดสอนใน พ.ศ. 2526 จำนวน 53 สาขาวิชา โดยใน 2 ปีนี้ เปิดสอนในระดับปริญญาตรีจำนวน 37 สาขาวิชา รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท 33 สาขาวิชา ระดับปริญญาเอก 13 สาขาวิชา และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 11 สาขาวิชา

เมื่อจำแนกตามลักษณะความต้องการกำลังคน ปรากฏว่าในกลุ่มสาขาวิชาที่มีความต้องการสูง คือ กลุ่มแพทย์และสาธารณสุข มีเปิดเพิ่มรวม 5 สาขา โดยกระจายการเปิดไปในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน กลุ่มสาขาวิชาที่ยังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์, การเกษตร, การอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เป็นต้น เปิดเพิ่มรวม 9 สาขา กลุ่มสาขาวิชาที่ควรชะลอการผลิต หรือมีความต้องการกำลังคนด้านนี้น้อย ได้แก่ บริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เป็นต้น เปิดเพิ่ม 21 สาขา และกลุ่มสาขาวิชาที่มีความต้องการน้อยมากไม่ควรขยายการผลิต ได้แก่ นิติศาสตร์ เปิดเพิ่ม 2 สาขา โดยเปิดในมหาวิทยาลัยเปิด 1 สาขา และวิทยาลัยเอกชน 1 สาขา

การเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษา ยกเว้นสาขาวิชาในกลุ่มที่มีความต้องการน้อย ได้มีการเปิดเพิ่มถึง 21 สาขา โดยเปิดรับในมหาวิทยาลัยจำกัดจำนวนรับ 9 สาขา มหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ 6 สาขา และวิทยาลัยเอกชน 6 สาขา

3.2 การรับนักศึกษาและการผลิตบัณฑิต

3.2.1 การรับนักศึกษาเข้าใหม่ พบว่ามหาวิทยาลัยของรัฐทุกระดับการศึกษารับนักศึกษาเข้าใหม่ได้ต่ำกว่าเป้าหมายทั้งสิ้น ยกเว้นวิทยาลัยเอกชนรับนักศึกษาใหม่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีได้สูงกว่าเป้าหมาย

3.2.2 ผู้สำเร็จการศึกษา

จำนวนรวมของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยจำกัดรับในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี